

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvtáros féséje.</p>	<p>Előfizetési árak Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	---	---

Tarátá faluk.

Magyarországban sok a tarátá falu. Erdély analfabéta románoktól lakott vidékein éppen úgy, mint a népkultúra legmagasabb fokán álló Dunántulban.

Ez a tarátáság rendszeren egyforma s már a falun kívül mutatkozik. Ha letérsz az állami vagy törvényhatósági országútról vagy a vasúti állomásról a községbe vivő kocsútra, egyszerre szinte tengelyig nehezdedik bele kocsid a kátyúba, ha gyalogszerrel jársz, térdig süppedsz a sárba. Mintha a sár visszatartana attól, hogy a faluba térj. Mert a falu talán még sárosabb. A közepe is, ahol a szekerek, kocsik járnak, a házak előtt is, ahol gyalogszerrel kinlódasz végig. Amikor azután dagasztod a sarat, jobbról-balról, elülről hátulról csaholó kutvák tamadnak rád, csak győzz ellenük védekezni.

A falukat borító sötét sártengerből mint apró tavak kandikálnak rád piszkos szürke vízzel a kisebb-nagyobb pocsoltyák, a falú récéinek, ludjainak vidám tanyái, elevenebb képet kölcsönözve a lomha, piszkos-szürke vagy barna sártengernek.

És ez a sártenger ahány ház, annyi kart nyújt be a kapukon minden egyes

gazda portájára. Mert minden porta udvara megint csak sár és sár.

A házi kuvasz barátságatlan fogvicsorításai közben keresztülgázolva az udvar csatakján, egész fekete tenger terül eléd. A trágyadomb fényes, zsiros leve, amelyből alaktalan tömegben emelkedik ki a kusza trágyahalom. Odább az ólak köré nem ajánlatos a séta. Miért? Főlöszleges leírni. Tudja mindenké, aki egy-egy árnyékszékhíányos falusi udvarban megfordult.

Ha a falun valami patak vagy folyó vezet keresztül, ez sem áldása, inkább átka a falunak. Mig Ausztriában az utolsó faluban is kövel rakják ki a patakok és folyócskák fenekét és partját, minálunk semmi gondot sem fordítanak rá. Medre a két szélén elposványosodik s ebben a piszkos, holt vízben azután bokrosan sarjadzik mindenféle betegségnek a csirája.

Ez a nagy tarátáság az egyes gazdáknak is, az egész községnek is nagy szegylene. A tisztaság érzékének, a rend és csín szeretetének arculverése. Közegészségügyi szempontból veszedelmes, mert a rohadó sár, a szerte-hányt trágyadombok fertőzik a levegőt. Talán ez is oka annak, hogy a

magyar falukban aránytalanul magas a halálesetek száma.

Ezen a tarátáságon ideje volna, hogy segítsenek. Sehogy se illik bele a XX-ik század kultúrájába. Sajátságos, hogy ezen az ázsiai állapoton szinte nyom nélkül haladt el századok fejlődése, ma, a repülőgép korszakában csak úgy van, mint akár a mohácsi veszedelem előtt.

Azonban igazságtalanok volnánk, ha ezt a szomorú kulturaképet teljesen általánosítanók. Vannak már kivételek. Igaz, kevés! Vannak községek, ahol gondot fordítanak a falu külső képére. Tatarozzák a gyalogjárókat, a kocsutakat, tisztogatják a folyók, patakok medrét, az útmenti árkokat, fákkal szegik be az uccákat, ültetik be a tereket. Ezek a faluk magasan kiemelkednek tarátá társaik sorából s kedves, csinos, idillikus képükkel szinte megkapják az idegent.

Ezek példáját kellene követnie mindannyinak. Csekély gondnal, valamelyes költséggel meg tudná ezt tenni valamennyi község előljárósága. Csak arra való vezető kell rá. Népünk fogékonysága kezd ébredezni az iránt, ami célszerű, egészséges és csinos. Mutatják az újonnan épült lakóházak.

Le a kalappal!

— Egy kis kulturtörténet. —

Régen volt olyan forrongó a világ, mint manapság. Meggyökerezedett elméletek reccsenni, ropogni kezdenek, örök időre erőnek liitt alkotások talapatából ki-kihuznak egy egy téglát és a résen, amely így keletkezett, tovább folyik a lazítás munkája. Új világ van készülöben, új szokásokkal, új jelszavakkal, új renddel. Nyűg minden, ami régi, akár nagy dolog, akár csak társadalmi szokás, jelentéktelen, vagy jelentéktelennek látszó részletkérdés.

A sokféle reform között időnként felüti fejét az, amely hadat üzen a *Le a kalappal!* jelszónak. Irták az újságok, hogy külföldön ismét liga alakult a kalappal való köszönés ellen. Ki tudja, a köszönés új módjára törkövök talán férfúi méltóságukat érzik megsértve, látván, hogy téli hidegben, nyári hőségben le kell venniök kalapjukat, holott a hölgyek kedves mosollyal, bájos fejbiccentéssel tesznek eleget a köszönés udvariasságának. A megokolás, mely a reformot hirdeti, ezt ugyan eltagadja és egészségi szempontokkal vonul harcba a kalap levevése ellen, azt állítva például, hogy télen a kalap levevése nemcsak kényelmetlen és fárasztó, hanem káros az egészségre is. Mi kerüljön a helyére a Kossuth-Lajos uccában például a kalappal való köszönés helyett, hogyan mutassa ki a gavallér hódolatát, arra nézve még nincs megállapodás. Az egyik reformátor azt hirdeti, elég lesz a katonás szalutálás; a másik ezt is főlöszlegesnek tartja és

beéri a barátságos fejbiccentéssel is; a harmadik mind a két formát tulzott udvariasságnak véli és azt javasolja, hogy az egymást üdvözlöni óhajtok, valami barátságos, kedves, pajkos szót kiáltanak egymásnak. Forr e nagy reformátorok agyában a gondolat, annak bizonyítékául, hogy ezeknek az uraknak nem sok dolguk, vagy nagyon jó dolguk van. Az emberiség történetében ez a kérdés mégis csak alárendelt jelentőségű a világot mozgatható nagy eszmék mellett, de azért ennek is meg van a története, külön-félesége a népek szerint.

XIV. Lajos udvarában különböző formái voltak a kalappal való köszönésnek, amint-hogy az etiket legaprólékosabb részleteinek ez a királyi udvar volt a *magas iskolája*. Minden úrnak minden hölgy előtt le kellett vennie a kalapját. XIV. Lajos maga minden szobalányának is előre köszönt. Ha valamely hölgynek kezet nyújtott a férfi, előbb keztyűt kellett huznia és arra kellett ügyelnie, hogy a kézfogáskor a hölgy keze kerüljön felül. A köszönés változott alkalom szerint és a szerint, hogy kivel került szembe az ember. A meghajlásnak egész skálája volt. Az egyszerű fejbiccentéstől egészen a térd mély meghajlásáig. Az udvari hölgyek köszönése is igen finom eltérésekben bővelkedett. És ha a szalonba lépett az ember, igen nagy mesterség volt a jelenlevők mindegyikét az őt megillető külön köszönéssel üdvözölni.

Egyáltalán régente fontosabbnak tartották az illendő köszönést, mint ma. A középkorban igazán ez volt a jelszó: *Le a kalappal!* A kalaplevevéseknek akkor az a szimbolikus

jelentősége volt, hogy a köszönő elismeri a másiknak nagyobb rangját. Később ez a jelentőség elveszett és a kalap levevése pusztán udvariasság lett. De azóta is tartotta és tartja magát következetesen. Fehérhajú vagy már semmihajú bácsik is leveszik kalapjukat, ha köszönnek a csitri leányoknak és ma még úgy áll a dolog, hogy neveletlennek tartják azt, aki nem veszi le a kalapját. De a reformot követők e régi szokásnak hadat üzentek és a maguk új eszméit akarják a helyére ültetni.

Kinek van igaza? A megszokott formát követőknek, vagy azoknak, akik újra áhítanak? Igaz-e, hogy az ember testi épsége és egészsége egyre slöngösebben követeli ezt a reformot is? Mindezt nem akarjuk bírálgatni, tegyen úgy, ahogy jónak látja és csallakozzék ahhoz a párthoz, amelynek okoskodása, érvei jobban meggyőzik. Csak arra az egyre akarunk rámutatni, hogy a világ nagyszerűségében, a természet főnségességében és az emberiség történetében igazán semmisnek látszó e kérdés fölvetése új támadás a francia forradalom után életre kelt finom udvariasság érintkezés megdöntésére. A mi szemünkkel nézve ebben az érintkezésben sok volt a neveltséges, de az emberek lelkiületének szelidítésére, a társas együttlét kellemesebbé tételére bizonyára nagy hatásuk volt.

A világ nem fog összedölni, ha eltűnik a köszönés mai módja is és kétségtelenül hamar megszokottá válik az új forma.

Ha ugyan így lesz.

Mert egyelőre és jó sokáig még ez marad a jelszó: *Le a kalappal!*

—jó.

Falusi gazdáink egyike-másika ma már igazán csinos, magas, egészséges házat épített magának, nagy ablakkal, tágas, padlós szobákkal, takaros konyhával, kamarával, folyosóval. Tehát megsimogatta őket is a mai kor szelleme, érzik az ilyen egészséges lakás kényelmét és hasznát.

Ezt a megnyilatkozó fogékonyságot kellene kiaknázni a falu rendbehozására is. A maga falujának becsületére annak minden egyes lakosa kényes, ezt az érzést kellene tettekre váltani s a falu tarátaságát csinná változtatni. A már meglevő példák is megkönynyitenék a munkát. A szomszéd falu után menne a másik szomszéd is, a harmadik is sorra, csak meg kell a munkát kezdeni.

Akkor azután megszűnnék faluink nagy tarátasága, ami még most is legjobban hirdeti, hogy keleti nép vagyunk.

Ennek azután nemcsak az egészségügyi viszonyok javulása, hanem még az erkölcsi érzület nemesedése is nagy hasznát látná.

Csak vezető kell s a dolog megy.

A népszámlálás eredményei.

A központi statisztikai hivatal közzé tette az 1910. évi népszámlálás fontosabb adatait. Ezek a számok erejével bizonyítják a magyarság nagyszerű gyarapodását.

A nép növekedése.

A magyar birodalom lélekszáma: 20,886.487, 1,631.928 lélekkel több, mint tíz évvel ezelőtt volt. Az anyaország lakóinak száma: 18,264.533. A gyarapodás 8.5%, a városokban azonban nagyobb a szaporodás, a bevándorlás miatt — mint a megyékben. Legkisebb a szaporodás a Tisza-Maros közén: 14.8%.

A kivándorlás révén veszteségünk az utolsó tíz esztendőben: 645.510 lélek, míg 1890—1900 közt 166.746 volt. Viszont a bevándorlás felével csökkent. Külföldi honos 278.130 tartózkodott a magyar birodalomban a népszámlálás idején. Külföldön tartózkodó magyar honos 598.219 volt. Tíz év előtt 240.220.

Férfiak és nők aránya.

A népszámlálásnak egyik érdekes tanulsága, hogy az utolsó tíz év alatt erősen megnőtt a nők többlete. 1900-ban 9,672,407, 1910-ben már 10,541,154 nő volt a magyar birodalomban. Tíz év előtt ezer férfira jutott 1009 nő, most 1019. (városokban: 1005, a megyékben: 1021). 1900-ban kilencvenezerral volt több a nő, most kétszázézerrel tesz ki ez a különbség. A férfiakat fogyasztó kivándorlás okozza a nőknek ezt a nagy többletet, mivel a férfiak természetes szaporodása nagyobb, mint a nőké.

Életkor.

Gyermekkorban levő (tizenöt éven aluli) lakosa 7,442,963 van a magyar birodalomnak. Produktív korban 13,749,433 lakos van.

Családi állapot.

A házások száma ugyanannyi, mint az előző népszámlálás idején volt. A népesség: 40.2 százaléka. Abszolút számban: 8,399,020 lélek.

A magyarság fölénye.

A népszámlálás legfontosabb tanulsága a magyarság nagy térfoglalása országszerte és különösen városainknak rohamos magyarosodása. Már maga az a körülmény, hogy a magyarság szaporodásának aránya szinte

kétszerannyi, mint az egész lélekszámé. Az anyaországban a magyarság 14.9 százalékkal szaporodott az országos átlag 8.5 százalékkal szaporodásával szemben. A nemzetiségek közül a rutének szaporodása haladja meg az országos átlagot, a németek és tótok nemcsak, hogy nem szaporodtak, hanem lényegesen fogytak. Amazok 95,703 lélekkel, ezek 55,808 lélekkel.

Anyanyelv szerint így oszlik meg a magyar birodalom népessége: magyar 10,050,575, német 2,057,435, tót 1,967,970, oláh 2,949,032, rutén 472,587, horvát 1,833,162, szerb 1,106,471 és egyéb anyanyelvű (sokác, vend, cigány stb.) 469,225. A szoros értelemben vett magyarországon ilyen a megoszlás: magyar 9,944,627, német 1,903,357, tót 1,946,57, oláh 2,948,186, rutén 64,270, horvát 194,808 szerb 461,516 és egyéb 401,412. A magyar szaporodott 1,293,107 lélekkel, az oláh 149,627, a rutén 39,496, a szerb 23,779 és a horvát 3376 lélekkel. Az ország népességének szaporodásából 90.7 százaléka magyarság javára jut, a magyar birodalomban is 80 százalék. Azokban az országrészekben is, ahol a magyarság kisebbségben van, a szaporodásnak a nagyobb fele a magyarságé, sőt három országrészben (Duna jobbpartján, Duna-Tisza közén és a Tisza jobbpartján), ahol a nemzetiségek megfogytak, a magyarság szaporodása abszolút számokban — több, mint az országrészek egész növekedése.

Legnagyobb a magyarság szaporodása a Nagyalföldön (20.7%), Tisza jobbpartján és a Duna balpartján, ahol a tótságtól hódítunk annyira, hogy itt, a tótok főfészkeiben csak 0.5 százalékkal tudott szaporodni a tótság. Óriási módon gyarapodott a magyarság például Turócmegyében: 154.5 százalékkal. Ennél is nagyobb a szaporodásunk Zimonyban: 164.4 százalékkal. És örvendetes a magyarság előhaladása Fiumében is: 128.5 százalékkal, ahol tíz év alatt megkétszereződött a számuk. Legkisebb a magyarság szaporodása a Tisza balpartján.

Az egész magyar birodalom területén abszolút többségbe jutott a magyarság, 45.4 százalékról 48.1 százalékra szökve föl. Az anyaországban pedig eddig még nem tapasztalt mértékben emelkedett a magyarság aránya a népesség számában: 51.4 százalékról 54.5 százalékra.

A magyarság ilyen nagy előhaladását kíséri a nemzetiségek szaporodásának stagnálása vagy pláne a megfogyatkozásuk. A németek a Tisza balpartját és Erdélyt kivéve, mindentügy fogytak. Az oláhság aránya csökkent Erdélyben 56.4 százalékról 55 százalékra. Ellenben itt a magyarság 32.9 százalékról 34.3 százalékra szaporodott.

Magyarul tudás.

A magyarul tudás mértékének emelkedésére nyilván jellemzőbb, ha csak az anyaországi adatokat tekintjük. Tehát az összes népesség 64.7%-a tud magyarul beszélni (11,820,416 lélek), az idegenajkuak közül 22.5%, ami azonban még mindig edes kevés. Mégis háromszázötvennyolcezerrel megfogytak a magyarul nem tudók és az anyaország lakosságának kétharmada beszél a nemzet nyelvén. A nem magyarok közül tud magyarul 1,895,789, de nem tud 6,444,117. A városokban 85.1 százalékkal tud magyarul beszélni. (Eddig 80.4 százalékkal.)

Vallás.

A magyar birodalom lakosságának több mint fele római katolikus (10,888,138). Görög kat. 2,025,508, görög keleti 2,987,123, református 2,621,329, ágostai evangélikus 1,340,143, izraelita 932,458, unitárius 74,296 és egyéb vallású 17,452. A két katolikus felekezet és az izraeliták száma szaporodott, a többi pedig fogyott.

Irni-olvasni tudás.

Az írástudás erősen növekedett ugyan, de még mindig silányul állunk az elemi kultúra dolgában. A magyar birodalomnak hat éven felüli népességéből 66.7 százalékkal tud irni-olvasni (1910-ben 59.3 százalékkal), az anyaországban pedig 68.7 százalékkal. A városokban a lakosság 85.4 százaléka írástudó. Leg-

műveltebb városunk Sopron, ahol a hat éven felüliek 95 százaléka írástudó, Budapesten 92.5 százalékkal ez az arány. A vármegyék közül legműveltebb Moson (88.9 százalékkal) és Sopron (88.2 százalékkal) s általán vézetnek a dunántúli megyék.

Forgács.

Megjelentek a karácsonyi kirakatok. Sok apró-cseprő csecsebecse keretéből mosolyogva néznek a járókelő közönségre a kékszemű, szőkefürtű babák és szinte csábítanak be a boltba.

Bizony gyönyörű szokás a karácsonyi angyalfia. Pénzzel meg sem lehet mérni azt a véghetetlen örömet, amelyet a kicsikék szívének szerez.

De minálunk súlyos baj az, hogy csupa osztrák, főként cseh angyal száll boltból boltba s tömi meg a kirakatokat és a boltok polcait.

És mikor visszaröppennek ezek az angyalok, mint a méh, dúsán térnek haza. Meg vannak rakodva a magyar ember verejtékével, vérével, pénzével.

Milliókra rúg az a pénz, amit a magyar nép karácsonyi ajándékkal kidob a külföldre.

Ideje, hogy eszünkre térjünk! Most éppen alkalmas az idő, hogy eszünkre térítsen Súlyos gazdasági helyzetben van az üzleti világ. Régi, szolid cégek ropognak-recsegnak nyomása alatt. De érzi az egész nemzet. Ebben a súlyos, válságos időben először meg kell nézni, kiadjuk-e a garast s ha kiadjuk, meg kell nézni, hova adjuk.

Hát a külföldre semmiképpen se adjuk, mert akkor nem csupán ez a válságos helyzet marad meg, hanem beleroppanhat az egész ország.

Karácsonyra milliókat szór ki a magyar külföldre. Legyen ez az 1912-iki karácsony első pontja annak az életosztón parancsolta mozgalomnak, hogy végre valahára valósággyá válik a magyar ipar pártolása.

*

Hosszabb ideje nem foglalkoztunk gyalogjáróinkkal. Közönségünk kezdte háza elejét gondolni, hát nem volt rá szükség. De most újra panaszra panaszt hallunk: a gyalogjárók rendellenek, elhagyatottak, mintha gazdájuk se volna. Gidres-gödrök, kódarabok káldálnak ki a gödrök közül és gyártják egymásra a tyúkszemet.

Tehát a gyalogjárók megint téma lett.

Talán az újság hasábjáról az elüljáróság elé is odakerül témának. Nem is olyan súlyos téma Sümegeen, itt, ahol olyan pompás és könnyű szerrel hozzáférhető fedő anyag van.

Egy-két dobszó talán megteszi. Akkor bizonyosan fogantja lesz, ha a rendőrökkel megsétáltatják az uccákat s a hanyag és rendellen házi gazdákat besétáltatják a zöld asztal elé néhány korona büntetésre.

Tessék csak megpróbálni! Biztosan fogantja lesz.

Akkor azután megint kikerül az újságból a gyalogjárók állapota s még azokat az uccákat sem kell tollhegyre vennem, ahol legtöbb a gödör s legmagasabbra nyúlnak ki a kíváncsi kövek.

Bárd.

H I R E K.

Hornig biboros ünneplése.

Lapunk múlt számában megemlékeztünk megyés püspökünk 50 éves papi működésének ünnepéről. Az örömmünnepe december 10-én fényes keretben, igaz bensőséggel folyt le a püspök székvárosában, Veszprémben. De résztvett benne a nagy egyházmegye minden egyes községe.

Sümege is. Reggel 8 órakor a plébánia templomban Horváth Mihály káplán hálaadó szent misét tartott, amelyen az iskolák, hatóságok, egyesületek és szépszámu közönség vett részt. A város közönsége nevében Kiss Antal városbíró és Malomsoky János jegyző

a következő sürgönnyel üdvözölték a biboros megyés püspököket:

Főmagasságú Báró Hornig Károly Biboros püspök úrnak

Veszprémben.

Legmagasabb egyházi kitüntetését nagy örömmel fogadta városunk közönsége valláskülömbőség nélkül. Üdvözöljük Eminenciádat, az egyház fejének ritka kegyü kitüntetéséért s hálát adunk az isteni gondviselésnek, hogy 50 éves papságának jubileumot egészségben megélethe. További életére a Mindenható kegyelmét és áldását kérjük.

A város közönségén kívül a sümegi izr. hitközség, a vöröskeresztes egyesület és más egyesületek és magánosok is meglehetősen táviratban üdvözölték városunkból a jubiláns főpásztort.

A biborosi kalapot december 12-én Bécsben nagy ünnepség közepett nyújtotta át a király helyetteseként *Ferenc Ferdinánd* trónörökös. Az ünnepségen a kardinális püspök kíséretében ott voltak: *Rédey Gyula* dr. nagyprepost, püspökhelyettes, *Néger Ágoston*, *Rada István* dr., *Simon György* dr. kanoonok, *Radányi Viktor* püspöki titkár és *Vegele Lajos* szentszéki jegyző. A római szentszék képviselőjében *Scapinelli* Leguigno Rafael bécsi pápai nuncius, *Caccia* Dominioni apostoli legátus és *Orsini* Lelio herceg pápai nevelő testőr vett részt az ünnepségen.

Hornig biboros kíséretével a nagyköveti lépcsőn haladt fel a titkos tanácsosok termébe. Amikor megérkezésétől jelentést tettek a trónörökösnek, az udvari menet megindult a Burg-templomba. A biborosi közönség *Ferenc Ferdinánd* trónörökös előtt haladt és a templomban a trónszék mellett elhelyezett külön térdepülőhöz ment. Csendes mise után, melyet a trónörökös és a biboros térdelve hallgattak végig, Msgr. *Caccia* Dominioni apostoli legátus az aranytálán át nyújtotta az uralkodó képviselőjének a pápai brévet, melynek felolvasására a trónörökös *Legatur* szóval adott engedelmet. A bréve felolvasása után a legátus a biboros kíséretében a trónszékhez járult és annak alsó lépcsőjén letérdelve át nyújtotta a trónörökösnek a biréumot, melyet ez a legfelső lépcsőfokon térdelő biboros fejére helyezett. A trónörökös ezután felállott, utána magát meghajtva felállott a biboros is, aki a trónszéktől visszament az ollárhoz. A szertartást *Te Deum* fejezte be, majd a biboros áldást osztva haladt végig a templomon.

— **Megyegyülés.** Zala vármegye törvényhatósága decemberi gyűlését 9-én tartotta meg, a tagok nagy érdeklődése mellett. A gyűlést *Balás Béla* főispán vezette. Az alispán jelentését egyhangúlag tudomásul vette a gyűlés. A III. oszt. szolgabírói állásra egyhangúlag *Oltay László* dr. aljegyzőt választották meg, ennek a helyére pedig *Kiss István* dr. közigazgatási gyakornokot. A gyűlés egyik nevezetes pontja volt a közigazgatási bizottságból kilépő *Bathány József* gróf, *Bogyay Máté*, *Csertán Károly*, *Eitner Zsigmond* és ifj. *Tarányi Ferenc* dr. helyébe új tagok választása. *Bogyay Máté* öregsége miatt megválasztását nem kívánta, eddigi működéséért köszönetét fejezte ki a vármegyének. Megválasztottak: *Csertán Károly* 249, *Eitner Zsigmond* 193, *Bathány József* gróf 181, *Tarányi Ferenc* dr. 181 és *Plihal Viktor* 151 szavazattal. A nagykanizsa—alsóendvai vasútra kilométerenkint 6.000, összesen 300.000 koronát megszavazott a vármegye. A gyám-pénztári pénzeket *Bosnyák Géza* indítványára tovább is az Országos Központi Hitelszövetkezetben hagyják. A gyűlés többi pontját másnap egy-kettőre letárgyalták.

— **A főigazgató látogatása.** *Kárpáti Kelemen*, a székesfehérvári középiskolai kerület főigazgatója f. hó 9. és 10-én Sümegen tartózkodott s megvizsgálta az állami reáliskolát. A tapasztalt előmenetelről és mintaszerű rendről teljes elismeréssel nyilatkozott.

— **Új szolgabíró.** A vármegye törvényhatósága által most megválasztott szolgabíró, *Oltay László* dr. a főispán Sümegre nevezte ki.

— **Köszönet.** *Márkus Ignác* úr felesége halála alkalmából koszorú megváltás címén adományozott összegből a szegények közt való szétosztás céljából 50 koronát küldött az elüljáróságnak. E kegyes adományért ez uton is hálás köszönetet mond az elüljáróságnak.

— **Meghívó, kérelem.** A helybeli ovóban a karácsonyfa-ünnep f. hó 22-en délután fél 4 órakor lesz (a felső ovóban). Erre az ünnepre az érdeklődőket tisztelettel meghívom. — Felkérem a t. közönséget, hogy a karácsonyóra adományozni és az adományokat lakásomra bezárólag f. hó 21-ig küldeni sziveskedjék. *Kelemen Károlyné* drné, jótékony nőegyesületi elnök.

— **A kaszinó közgyűlése.** A Kisfaludy kaszinó ma délután 3 órakor tartja LXXII. évi rendes közgyűlését. Tárgyai: 1) A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2) Elnöki jelentés. 3) A pénztáros jelentése. 4) A számvizsgálók jelentése. 5) A könyvtáros jelentése. 6) A jövő évi költségeloirányzat megállapítása. 7) Tisztújítás. 8) A hírlapok megrendelése. 9) Indítványok.

— **Adóbizottság.** Az adóösszeíró bizottságok tagjai Sümegen: I számú (alsó kerület) elnöke *Bricht Viktor* községi pénztáros, az elüljáróság *Szűcs Zsigmond* és *Kiss Antal* rendes, *Kovács Izidor*, *Berezky Gyula* és *Horváth József* pótagul, a II. számú (felső kerület) elnöke *Malomsóky János* jegyző, az elüljáróság *Márkus Ignác* és *Geiger János* rendes, *Adorján Sándor*, *Rédey Lajos* és *Sipos József* pótagul választotta meg.

— **Mégis csak lesz Szilveszter!** A sümegi ének- és zeneegyesület erősen készül a Szilveszter estére. Lázasan folynak már a próbák helyben is, a vidéken is. Beszélik, hogy az est rendezésére a Steinhardt Mulató egyik hírneves művészt sikerült az egyesületnek megnyernie. (? Szerk.) Az sem titok, hogy a jól összeállított műsor számai közül különösen kimagaslik majd *A néma muzsikus keserves panasza*, amelyet egy városunkban már megfordult művész alakít s amely ugyancsak a közönség épülésére szolgál. Még egy másik meglepetés is készül, de azt majd csak a jövő héten sugjuk meg.

— **Pályázat.** A vármegye alispánja 1000 korona segélydíjas közigazgatási gyakornoki állásra pályázatot hirdet. A pályázat határideje január 4-ike.

— **Vándor bíróságok Magyarországon.** Érdekes újítást léptet életbe az új perrendtartás. Elrendelte, hogy az egyes járásbíróságok területén több kisebb törvénykezési kerületet kell alakítani. Ezeknek a kerületeknek a központját azután hetenkint előre megállapított időben és napon felkeresi egy-egy bíró és tárgyaló napot tart. Meghallgatja a panaszokat, kisebb ügyeket azonnal elintéz, rövid uton idézvé be a tárgyalásra a feleket. Ezek a vándorbíróságok 1914. január 1-én kezdik meg működésüket.

— **Az iskolák és az ünnepek új rendje.** *Zichy János* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is elrendelte, hogy az ünnepek rendje az iskolákban marad a régi állapot szerint.

— **Megszűnt a hajózás.** A beállott téli időjárás következtében a Balatonon a személy- és a teherszállítást valamennyi állomás között f. hó 7-én végleg beszüntették.

— **A takarékbetétek háború esetén.** A pénztézetek országos egyesülete a nagyközönség megnyugtató végett körlevélben hangsúlyozza, hogy a takarékbetétek háború esetén sincsenek veszélyeztetve, sőt a hágai konvenció értelmében még a győztes ellenfélnek sem áll jogában kezét a nép takarékbetéteire rátenni.

— **Zalavármegye a kolera behurcolása ellen.** A csataldzsai csata után tudvalevően az a rémhír terjedt el szerte az egész Európában, hogy a bolgár és török seregekben a kolera és a pestis dul. Miután te-

rületi közelségünkkel fogva az a veszély fenyeget, hogy a borzasztó vész Magyarországra is behurcolják, a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett rendelettel inti a hatóságokat óvatosságra. A leiratban — amely Zalavármegye törvényhatóságához is megérkezett — a belügyminiszter közli a vármegyével, hogy a kereskedelemügyi miniszter egyidejűleg utasította a vasutakat, hogy a balkáni államokból jövő utasok érkezését mindenkor közöljék az illető község vagy város hatóságával. A rendelet értelmében *Árva Lajos* alispán utasította a járási főszolgabírákat és járásorvosokat, hogy a szóban forgó területeiről érkező idegeneket öt napig helyezték megfigyelés alá.

— **Ütleve tilalom.** Zalaegerszegről írják: A belügyminiszter rendelete értelmében 50 éven alóli egyéneknek nem szabad külföldre szóló útlevelet kiadni. Ez a rendelkezés addig marad érvényben, míg a belügyminiszter másképp nem intézkedik.

— **Sertésvész.** Csabrendeken a sertésvész szörványosan föllépett, a hatóság a megfelelő intézkedéseket megtette.

— **Hirdetmény.** A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság 71.294—912. számú rendeletére közhírré teszem, hogy a község 1912. évi III. ad. oszt. ker. adó pótkivétési lajstroma 1912. december hó 15-től 23-ig terjedő 8 napon át a község házában közzemlén lesz. Az adótárgyalás 1912. december 28-án délelőtt 9 órakor a község házában lesz. Sümegen, 1912. dec. 14. *György Elek* jegyző.

— **A posta karácsonya.** A pécsi kerületi postaigazgatóság figyelmezteti a közönséget, hogy a karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és a címzésre vonatkozó postai szabályokat megtartja. Különösen szem előtt tartandók a következők:

1. Pénzt, ékszert más tárgyakkal egybe-csomagolni nem szabad.
2. Csomagolásra faláda, vesszőből font kosár, viasszos, vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagoló papir használandó. Vászonn vagy papirburkolattal bíró csomagokat göbnélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsinagat keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal kell lezárni. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó.
3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték és keresztnevének vagy más megkülömböztető jelzésnek (pl. ifj. idősb, özvegy stb), továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére: a Budapestre és Wienbe szóló küldemények címírtaiban

CACAO
SUCHARD

Kakaó-olad egy-kettőre készre van.

ezenkívül a kerület, ucca, házszám, emelet és ajtójelzés stb. kiteendő.

A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges.

4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőr darabra vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni.

A papírlapokra itt címeteket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani.

Igen kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címzett összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címet lelesné, elveszne, vagy olvashatatlaná válnék, a küldemény bizottsági felbontás útján a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen.

Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címet felső részén is kitüntesse.

5. A csomagok tartalmát mind a címeren, mind a szállítólevélben szabatosan és részletesen kell jelezni.

Budapestre és Bécsbe szóló élelmi szereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (husnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címerataira, nemkülömben az ilyen csomaghoz tartozó szállítóleveleken tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr. 1 pulyka 3 kgr. 2 liter bor stb.)

A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivétele szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **A Darnay múzeum naptára.** Megjelent a sümegi állami Darnay múzeum *Ingyen naptára*. Ez már a IX-ik évfolyam. Irta és kiadja Darnay Kálmán, a múzeum igazgatója. A szokásos naptári rész után Péter koma folytatja magyarázatait a múzeumból látogató atyafiakkal. *Hírek a múzeumból* cím alatt az igazgató beszámol a múzeum 1912-ki mozgalmáról. Ismét erős gyarapodást tüntet föl ez a beszámoló, egyúttal az igazgató lankadatlan buzgalmanak is bizonyítéka. Nagyban szaporodott a Kisfaludy-gyűjtemény. A múzeum megszerezte Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza emléktárgyait, több mint másfél százat. Melléje sorakozik Gabányi Árpádnak, a Lesenceivándon megtelepedett nagy színművésznek és jeles írónak kézirat gyűjteménye, stb. stb., a naptár rendre beszámol róla. A *Kalotaszeg szívében* címmel Darnay egyik erdélyi utazását írja le. Ez első ízben a *Sümegek és Vidékében* jelent meg, jól beleillik a naptárba. Sümegi népdalok, majd Kónc Ákosnak egy elbeszélése után Gerecsey Ádám folytatja és be is végzi vadászkalandjait, amiket Afrikában élt át. A szöveget számos kép élénkíti. A naptárt lapunk nyomdája állította ki csinosan. Az érdeklődők ingyen kapják a múzeumban.

— **Az iparostanoncok tizparancsolata.** Poppers kölni népiskolai tanító, egy kis szakkönyvet írt az iparostanoncok számára, mely többek között a következő szabályokat tartalmazza: 1. Becsüld és tiszteld mesteredben tanító uradat, ki biztos állásba akar juttatni az életben. 2. Ne hagyj magad soha és senki által feluszítani mestered ellen. 3. Arról mi történik mestered műhelyében csak akkor fecsegi, ha lelkiismereted készít erre. 4. Ne mutasd soha azt a buta törekvést, hogy okosabb vagy mesterednél. 5. Dolgozzál értelemmel, mert ember vagy és nem gép. 6. Ne dolgozzál csak azért, mert dolgozni kell, hanem mindig azért, mert akarsz dolgozni. 7. Ne mulasd soha a továbbképző iskola látogatását. 8. Szünetben kiváltságokat a könyveket olvasd, amelyek neked hasznos ismereteket szereznek iparodban. 9. Mutasd ki mindenütt, ahová csak jutsz, hogy férfi akarsz lenni, azaz kemény szóval utasítsd vissza, ha vallásodat, szüleid iránti szereteted, mestered iránti tiszteletedet, hazasze-

retetedet, vagy éppen szívéltszágodat ki-
csufolni merészelik. Szemed előtt tartsd min-
denkor azt a célt, hogy később önálló mes-
terré akarsz lenni. *Ahol akarat van, ut is
nyílik.*

— **Óriási hibát követett el az, aki nem volt óvatos és csúzos, kőszvényes bántalmait, szurás, szaggatás, hasogatás, nyílalás, derék-és hálfájás, reuma, csontfájdalmak stb. ellen a valódi Krieger-féle Reparátor helyett, holmi utánzatot használt.** Sürgősen ajánljuk minden reumás betegnek és mindenkinek, aki főnti fájdalmakban szenved, hogy azonnal használjon valódi Krieger-féle Reparátor, melyet kizárólag csak a Krieger gyógy-szertár, Budapest Kálvin-tér készíti, tehát ide kell címezni a rendelő-levelet. Egy kis üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona. Postán 5 kis üveg bérmentve 5 korona.

— **Vasuti szerencsétlenség Bada-csonyotomajon.** A múlt héten Bada-csonyotomaj állomáson tolatás közben Kotas Péter fékező a vasuti kocsi ütközői közé jutott és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy még aznap a keszthelyi kórházban, ahová szállították, meghalt. A vizsgálat kideríti, hogy kit terhel a felelőség a szerencsétlenség miatt.

— **Új százkoronások.** Az Osztrák-magyar bank december 23-án megkezdte az új százkoronás bankjegyek kiadását. A bankók 163 milliméter szélesek és 108 milliméter magasak, vízjegy nélküli papíron vannak nyomtatva, az egyik oldalon magyar, a másik oldalon német szöveggel.

— **Megszökött tolvaj fiú.** Horváth Mihály murarévi (hottizai) lakos a napokban bement Alsólendvára a bucsura. Még otthon a mellénye zsebébe tett 960 koronát, hogy azon egyet-mást vásároljon. A fia, a 17 esztendő Miska látta, amint az apja zsebre-tette a zöldhasu bankókat s addig addig sételkenkedett körülötte, míg nem a bankók az ő zsebébe vándoroltak. Horváth nemsokára észrevette a lopást, de a fiának addigra már híre hamva sem volt a faluban. Megszökött egy Hozsán István nevű 19 éves legényvel, aki valószínűleg büntérts volt. A súlyosan károsult gazda Alsólendván elpanaszolta nagy baját a csendőrségen, mely most erélyesen nyomoz az enyveskező és hasonszörű barátja után. De eddig eredménytelenül.

— **Elveszett gyermek.** A pacsai járásbíróshoz tartozó Nagyrada községben Németh Mihály földmivesnek Lajos nevű gyermeke a szülői háztól eltávozott valahová s azóta nyoma veszett. Szülei attól tartanak, hogy valami szerencsétlenség érte a fiút, akin eltűnésekor barna kabát, kék ing és zöld kalap volt.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**
Szerkesztőtárs: **Gellért Samu dr.**
Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

KARÁCSONYRA

cukorka,

teasütemény,

tea és rum

olcsó aron és friss állapotban kapható

Márkus Salamon Fia Utódainál

Sümegeen.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban **vigyázzunk** hatá-
rozottan **Réthy-félét** kérjünk, mivel sok
haszontalan utánzata van. Az eredetinek
minden egyes da- **RÉTHY-név.**
rajban rajtavan a

1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kór.
Mindenütt kapható!
Csak Réthy-félét fogadjanak el!

Szükségleteinket a következő ke-
reskedőknél és iparosoknál sze-
rezzük be:

Ifj. ADORJÁN SÁNDOR borbély és fod-
rász. A Darnay-Múzeum épületében.

ADORJÁN FERENC, fényképészeti műterme
Rákóczi-ucca 397 sz.

BÖHM PÁL kézmű-, divatúru kereskedése
és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-
áru-kereskedése.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likör-
gyáros, pálinkagyáros. Városház-u.

HALASZ KÁLMÁN kávéháza. Kossuth-u.

HALBLANDER JÓZSEF kovács, üzletc,
Árpád-ucca.

JAKAB IMRE beszállóvendéglője. Árpád-u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász.
Kossuth Lajos-ucca.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth
Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendég-
lős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-
ucca 287. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő,
Mihályfai ucca.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos
temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-rakt
Kész butoraktár.

KRAJCZÁR GYÖRGY épület- és butor-
asztalos, temetkezési vállalkozó. Árpád-ucca.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gép-
raktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és
korcsmáros, Mihályfai-ucca.

SZIJARTÓ CYÖRGY templom-, szoba- és
címfestő. Divatárúzet, gyógyszerár mellett

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.
SZELÉSTEY GÉZA beszálló vendéglője az
»Aranybáránny«-hoz.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha
raktára, Flórián-tér.

Ifj. TÓTH JÓZSEF órás és ékszerész, a
Kisfaludy-szálloda mellett

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán
és üvegtáru nagykereskedése.

Tanács és segítség!

azoknak, akik bármely ok-
ból támadt

emésztési zavarokban, gyó-
morégésben, székrekedés,
ben és gyomorfájásban és
ezekkel kapcsolatos bajok-
ban szenvednek,

gyógyulást hoznak a már
több mint 30 év óta bevált

BRÁDY-féle

GYOMOR-CSEPPEK

ezelőtt Máriacelli cseppek.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy
nagy üveg K 1.60, kis üveg .90
fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üve-
get K 4.80, beküldése után küld fco.

BRÁDY K. gyógyszerár a „Ma-
gyar Király”-hoz Bécs, 1, Fleisch-
markt 2., Depot 5.

Ügyeljünk a védjegyre, amely a má-
riacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörös-
színű csomagolásra, s az aláírásra,
amely az oldalt levő kép másolata és
utasítsunk vissza minden utánzatot.

Értesítés.

A Sümegi Népbank heti befizetéses
üzletágának XLI. csoportját 1913 ja-
nuár hó 7-én nyitja meg, a következő
feltételek mellett.

1) A legkisebb összeg illetve részlet 50
fillér, mely összeg hetenkint fizetendő be.

2) A befizetések 184 hétre terjednek s
minden teljesen befizetett részlet azaz 92
korona után a 184 hét elteltével 100 K
fizettetik ki a betevőnek.

3) Az ekként kitevő 8 korona külön-
bőzet a kamat, ami 5%-os kamato-
zásnak felel meg.

4) A 10%-os tőkekamatadót az intézet
viseli.

5) A heti 50 fillér befizetője 100 ko-
rona (heti 1 korona befizetője 200 ko-
rona s így tovább) kölcsönt nyerhet az
igazgatóság által megszavazott bélyegkö-
teles adólevél ellenében, mely kölcsön-
nek minden 100 koronája után heten-
kint 14 fillér kamat fizetendő.

6) Beiratási díj részletenkint 20 fillér.

7) A vidéki betevők fizetéseiket az
intézet által díjmentesen adandó posta-
takarékpénztári lapokkal eszközölhetik.

Felkérjük ennél fogva, hogy amennyiben
ezen üzletágban résztvenni szándékozik,
bennünket ezen szándékáról a heti rész-
let megjelölése mellett értesíteni szives-
kedjék.

Bővebb felvilágosítással készséggel szol-
gál a

Sümegi Népbank
igazgatósága.

Karácsonyi képeslapok
dús választékban kaphatók
Horvát Gábornál Sümegen.

Kiadó lakás.

2 szoba, alkof, előszoba, konyha és
mellékhelyiségekből álló lakás azon-
nal kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyerünk csak

Márkus Salamon Fia Utódai

Korein és Winkler áruházába

megtekinteni a nagy

karácsonyi és újévi occassiót.

Gyapju-delain

1 méter — 85 fillér.

Mosható cretonok

1 méter — 50 fillér.

1 vég (30 róf)

vászon 12 korona

120 cm széles ANGOL KELME

90 fillértől, 1 korona 20 fillérig.

Női és gyermek alsószok-

nyák, kötények, ingek.

Zsebkendők

nagy választékban.

Nyakkendők,

gallérok,

Szintartó 1 vég (30 róf)

Kanavász 11 kor.

Férfi, női és
gyermek

CIPŐK

legjutányosabb
árakon!

Különböző maradékok minden el-
fogadható árért lesznek árusítva.

HA
KARÁCSONYRA
JÓ IFJUSÁGI IRATOT,
SZÉP LEVÉLPAPÍRT
ÓHAJT, FORDULJON
HORVÁT GÁBOR
KÖNYVKERESKEDÉSÉHEZ,
SÜMEGEN.

Mielőtt bármelyik új épületet betetőznél vagy használnak pótlásába belekapna, kérjen a lakóházak, istállók, kamara, pajta, ólak és egyéb épületek befödésére szolgáló kátrányos és meszelnivaló aszfalt bitumen kőfedéllemezéből mintát, mely még a legolcsóbb zsuppnál is olcsóbb, de amellett emberéleten át eltart. Hogy biztos és célszerű, kitűnik abból, hogy tűzbiztosítása a cserépnél is olcsóbb, sőt mert könnyű tető készül belőle, vékonyabb fal és könnyebb gerendázat szükséges, tehát ez is nagy megtakarítás. Bárkinek szívesen nyújt felvilágosítást s ingyen ad mintát

Würzburger Jakob nagykereskedése
S Ü M E G E N.

„Varázsfuvola“
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottafüzetel, dalokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner „Hangszer-Király“ ország-szerte elismert legolcsóbb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Szállító vállalat!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Sümegen, Mauthner Samu úr házában (Árpád-u.)

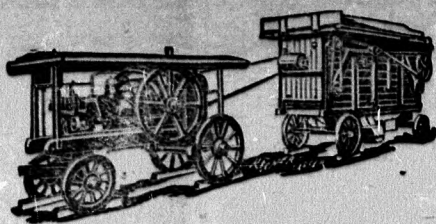
szállító és fuvarozó vállalatot

nyitottam. Több évi e szakmában szerzett tapasztalatom teljes garanciát nyújt arra nézve, hogy a n. é. közönség kívánatait kielégíthessem. Elvállalom: áruk ki és behozatálát. Butorok butorkocsiban és waggononkinti szállítását átrakás nélkül mérsékelt áron. Azonkívül szives tudomására adom, hogy □ □ □ □ □ □

KESZLER BERNÁT ÉS MÓR
hármási hengerműmalmi
LISZTLERAKATÁT

is megkaptam. Midőn a n. é. közönség pártfogását kérem, ajánlom magamat szives jóindulatukba. Tisztelettel

ROSENBERG LAJOS.

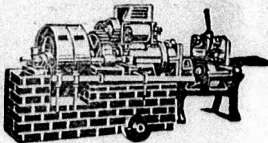
A „Passaui gépgyár és vasöntőde“
szállítja a legjobb

benzinmotoros cseplőkészleteket
gőzcseplőket, stabilbenzin-motorokat
jótállás és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Nagy képes árjegyzékkel bárkinek ingyen szolgál a magyarországi vezérképviselő:

TAKÁCS OSZKÁR, Budapesten
VI. Nagymező-utca 49.

— Közvetítők díjaztatnak! —

Teljes tégla-

gyári

berendezések!

ÓRÁK, ÉKSZEREK
GRAMOFONOK = LEMEZÉK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett =
Magyarországon legolcsóbban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MŰÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11.
Számítalan elismeréssel. Órajavítások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

NÉMETH LAJOS

férfi és női szabónál
Sümegen (Kossuth Lajos-u.)
készülnek a lelegegységesebb
kivitelű férfi és angol női
ruhák a legújabb divatu
szabás szerint jutányos áron.
Szövetraktár.

Óriási választék KLEIN ERNŐ
fűszer-, csemege-, rövidáru- és
vaskereskedésében S Ü M E G E N (Epstein féle ház)
kerékpárokban és alkatrészekben, konyhafelszerelésekben, mindennemű
aluminium edényekben.

Nagy gépraktár!

Állandó raktár Gramofonokban és Eufonokban, ugyszintén lemezekben.
Cukorkákból és csemegékből állandóan raktárt tart, ugyszintén mindennemű
ásványvizek kaphatók.

Legújabb szabadalmazott szénvasalók, melyek széngázt nem terjesztenek.

„U.K.“ TEAS
ANCOL KIRÁLYI
UDVARI TEA
AZ UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON
**A VILÁG
LEGJOBB
TEÁI!**

Főraktár: Würzburger Jakabnal és Csizmazia Istvannal.

BUTOR részletfizetésre is,
u. m.: hazai és részben saját gyártmányú
szalon, ebédlő, hálóberendezések, konyha
és kerti butorok, stb. a legjutányosabb
árban jótállás mellett kaphatók

Klaffl Lajos butorraktárában, Sümegen.

Elvállalja temetések rendezését, ravatalozást; raktáron tart érc- és fakoporsókat, koszorúkat és egyéb temetkezési cikkeket a legjutányosabb áron.
Géperőre berendezett asztalosműhelyében készít bárminemű épület és egyéb asztalos munkát a legolcsóbb versenyárban.

Nagy raktár mindennemű képkeretekben.